

Кальченко О.М.

ст. викладач кафедри фінансів

Чернігівський державний технологічний університет,

м. Чернігів

СКЛАДОВІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Інноваційно-інвестиційний потенціал туристичних підприємств можна визначити як систему інноваційно-інвестиційних ресурсів, факторів та умов, що створюють можливості для здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності, акумуляції та освоєння інвестиційних коштів з метою забезпечення інноваційного розвитку та досягнення конкурентних переваг підприємств туристичної галузі.

Інноваційно-інвестиційний потенціал туристичного підприємства включає дві складові – інноваційний потенціал та інвестиційний потенціал (рис.), які формуються під впливом науково-методичного потенціалу, матеріально-технічного, трудового, організаційно-управлінського та інформаційного.

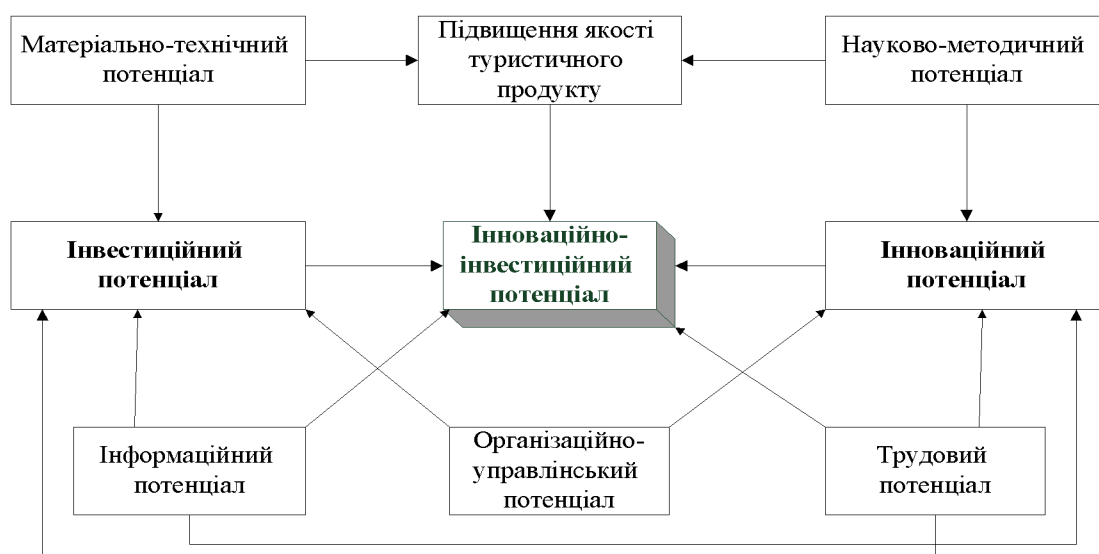

Рисунок – Складові інноваційно-інвестиційного потенціалу туристичних підприємств

На масштаби і темпи інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств туристичної галузі впливає науково-методичний потенціал. Під впливом зростаючих потреб туристів щодо якості туристичних послуг, науково-методичний потенціал стає все більш потужним, оскільки обумовлює проведення нових фундаментальних, прикладних досліджень та дослідно-конструкторських розробок, що дозволяють втілити нові ідеї в техніку і технологію. При цьому важлива роль відводиться постійному здійсненню моніторингу наукового розвитку в області новітніх технологій. Система моніторингу стану та інноваційно-інвестиційного розвитку туристичних підприємств здатна акумулювати в собі величезні банки даних нововведень, технологій, інноваційно-активних кадрів, потенційних інвесторів та інших елементів інноваційно-інвестиційного процесу. Вона створює передумови для ефективного управління розвитком туристичних підприємств.

Пріоритетним напрямком інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств туристичної галузі України є розв'язання проблем освіти і науки. Об'єднання туристичної сфери і науки буде сприяти більш інтенсивному розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності. Для цього необхідно залучати навчальні заклади, що мають потужний науковий потенціал до наукових розробок в сфері туризму, забезпечувати їх практичне втілення. З боку держави можливо надання субсидій та грантів для здійснення науково-дослідних робіт в сфері туризму і суміжних галузях.

Основу матеріально-технічного потенціалу складають матеріально-технічні ресурси (будівлі, споруди, обладнання тощо). В діяльності туристичних підприємств матеріально-технічний потенціал визначається в основному туристичною інфраструктурою (готельним та санаторно-курортним господарством, транспортною інфраструктурою тощо). Вплив матеріально-технічних ресурсів на розвиток туристичних підприємств великий, так як вони грають роль того просторового середовища, в якому здійснюється їх діяльність. В свою чергу, вони самі формуються в галузях, що виготовляють

засоби виробництва, які, шляхом застосування новітніх технологій, закладають в них потенційні можливості інноваційного розвитку.

Велику роль у підвищенні ефективності інноваційно-інвестиційного розвитку туристичних підприємств відіграє організаційно-управлінський потенціал. Основними характеристиками організаційно-управлінського потенціалу туристичних підприємств виступають: ефективність структур управління, методологічне забезпечення процесу управління, наявність нормативно-правових документів, що створюють умови для розвитку високоефективної і конкурентоспроможної сфери туризму відповідно до розробленої стратегії розвитку, забезпечення участі громадян у прийнятті рішень та управлінні, інформатизація та впровадження принципів електронного управління і т.д. Відсутність ефективних структур і механізмів управління підприємствами сфери туризму приводить до нераціонального використання ресурсів і, як результат, до зменшення віддачі від їх розвитку.

Розвиток матеріально-технічної бази туризму, вдосконалення існуючих туристичних послуг, розробка і реалізація їх нових видів і т.д. залежить від стану та рівня використання трудового потенціалу. Категорія «трудова потенціал» акумулює в собі характеристики трудових ресурсів, робочої сили, людського капіталу.

Проблемою, що стримує інноваційно-інвестиційні процеси в діяльності туристичних підприємств є недостатня підготовка кадрів для туристичної галузі, нерозуміння ними необхідності інноваційно-інвестиційного розвитку. Тому, для впровадження інноваційної моделі розвитку підприємств туристичній галузі, необхідно підвищувати інноваційний потенціал кадрів, формувати в них інноваційний тип мислення.

Інформаційний потенціал (бази знань, моделі, алгоритми, програми, проекти і т.д.) на відміну від інших, практично невичерпний. Процес формування та розвитку інформаційного потенціалу включає збір, аналіз, переробку, класифікацію інформації і прийняття рішень на основі обробленої

інформації. Важливою-компонентою інформаційного потенціалу виступають інформаційні технології.

Сучасні досягнення в галузі інформаційних технологій, телекомунікацій, створення і обробки баз даних забезпечують нові можливості для туристичних підприємств. Індустрія туризму є одним з найбільших споживачів телекомунікаційних технологій, і має один з найвищих рівней комп'ютерної забезпеченості.

До найбільш вагомих інноваційних технологій в туризмі відноситься використання Інтернету для просування і реалізації туристичного продукту. Використання Інтернет-ресурсів підприємствами туристичної галузі дозволяє здійснювати інформаційно-довідкову діяльність; проводити вивчення попиту потенційних споживачів, сектору незадоволеного попиту; проводити іміджеву політику та рекламування туристичних послуг; моніторинг підприємств-конкурентів, їх цінової політики, стратегії збуту і реклами; здійснювати дослідження туристичних ринків та пошук нових ринків збуту своєї продукції; впроваджувати інноваційні туристичні продукти та послуги; здійснювати моніторинг, аналіз і планування туристичної діяльності.

В українському туристичному бізнесі Інтернет відіграє поки що незначну роль. Сьогодні більшість українських туристичних компаній використовують Інтернет тільки для реклами своїх можливостей по організації туристичного обслуговування.

Передові туристичні фірми світу також успішно використовують комп'ютерну техніку і спеціалізоване програмне забезпечення ведення діловодства, бухгалтерського обліку і технологічних операцій з клієнтами та партнерами.

Впровадження інновацій в діяльність підприємств туристичної галузі можливо тільки при наявності достатніх інвестиційних ресурсів, тобто інвестиційного потенціалу. При цьому спонукальним мотивом для інвесторів є достатня інвестиційна привабливість як безпосередньо сфери туризму, так і конкретного туристичного підприємства.